

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของศึกษานิเทศก์สาขาวิชา
ผลศึกษา ในด้านต่าง ๆ คือ

- ด้านการปฏิบัติงาน
- ด้านบุคลิกภาพ
- ด้านมนุษยสัมพันธ์
- ด้านความประพฤติ ที่ลธรรม จรรยา
- ด้านความเป็นผู้นำ

โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร 3 กลุ่ม คือผู้บริหารโรงเรียน
จำนวน 80 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 75 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.75 หัวหน้าหมวดวิชา
พละนามัย 80 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 77 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.25 ครูผลศึกษา
จำนวน 80 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาทุกชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพละนามัยและครูผลศึกษาโดยการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเพ

สรุปผลการวิจัย

รายละเอียดส่วนตัวของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ
สูงกว่า 45 ปี ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีระยะเวลาในการทำงานสูงกว่า
15 ปี

รายละเอียดส่วนตัวของหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ
ระหว่าง 26 - 30 ปี ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระยะเวลาในการทำงาน
ระหว่าง 6 - 10 ปี

รายละเอียดส่วนตัวของครูพลศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระยะเวลาในการทำงานต่ำกว่า 6 ปี

ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานามัยและครูพลศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษาในตำแหน่งต่าง ๆ มีดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงปรารถนาด้านการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานามัย และครูพลศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะที่อยู่ในระดับสำคัญมากที่สุดคือเรื่องเกี่ยวกับ สามารถปฏิบัติงานด้วยความรักและศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษา มีความตรงต่อเวลา ชยัน และอุทิศเวลาให้กับงาน
2. คุณลักษณะที่พึงปรารถนาด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานามัย และครูพลศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะที่อยู่ในระดับสำคัญมากที่สุดคือเรื่องเกี่ยวกับ มีสุขภาพแข็งแรง ราบรื่น ยิ้มแย้มแจ่มใส เสมอและมีอารมณ์ขัน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน
3. คุณลักษณะที่พึงปรารถนาด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานามัย และครูพลศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะที่อยู่ในระดับสำคัญมากที่สุดคือเรื่องเกี่ยวกับ สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมได้ดี มีความจริงใจต่อผู้อื่นและให้ความช่วยเหลือเมื่อมีโอกาสอันควร ใจกว้าง เป็นกันเอง เข้ากับผู้อื่นได้ดี เป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป
4. คุณลักษณะที่พึงปรารถนาด้านความประพฤติ กิจธรรม จรรยา ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานามัยและครูพลศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าคุณลักษณะที่อยู่ในระดับสำคัญมากที่สุดคือเรื่องเกี่ยวกับ รักษาจรรยาบรรณของครู มีความซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรมประจำใจ มีความประพฤติดี มีศีลธรรมจรรยา ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูพลศึกษา มีความเคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตัว รักษาระเบียบวินัยในตนเอง
5. คุณลักษณะที่พึงปรารถนาด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษานามัย และครูพลศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าคุณลักษณะที่อยู่ในระดับสำคัญมากที่สุดคือเรื่องเกี่ยวกับ มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นประชาธิปไตย มีความกล้าหาญ กล้ารับผิดชอบ กล้าตัดสินใจและเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครุพลศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา โดยส่วนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับสำคัญมากทั้ง 5 ด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความประพฤติ ศีลธรรม จรรยา ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านกาปฏิบัติงาน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครุพลศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกับครุพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านกาปฏิบัติงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านความประพฤติ ศีลธรรม จรรยา และด้านความเป็นผู้นำ สำหรับด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านกาปฏิบัติงาน และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครุพลศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านกาปฏิบัติงาน จากการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่สำคัญมากที่สุด คือ ศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษาควรเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานด้วยความรักและศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษา และมีความตรงต่อเวลา ขยันและอุทิศเวลาให้กับงานซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวีระชาติ นักสอน (2524 : 80) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์จังหวัดในความคิดเห็นของครูใหญ่และครูผู้สอนในเขตการศึกษา 8 ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านกาปฏิบัติงาน คือปฏิบัติงานอย่างมีความรักและศรัทธาในหน้าที่ และสอดคล้องกับการวิจัยของเสกสรร นาควงศ์ (2522 : 95) ซึ่งทำการวิจัยบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า "พลศึกษาในเทศก์ควรเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ตรงต่อเวลา มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เข้าใจบทบาทและหน้าที่ชอบเขตของตนเองและเป็นผู้มีความศรัทธาในวิชาชีพของตนเอง"

2. ด้านบุคลิกภาพ จากการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่สำคัญมากที่สุดคือศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา ควรเป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง ราแรง ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอและมีอารมณ์ขัน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพของ

แคสเซล และ ลอยด์ (Cassel and Lloyd 1960 : 119 - 124) ที่ว่า "ครูพลศึกษาควรมีคุณลักษณะส่วนตัวในด้านต่าง ๆ คือมีสุขภาพทางกายและทางจิตดี มีอารมณ์ขัน มีบุคลิกภาพทางร่างกาย อารมณ์และสังคม ..." ศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษาในฐานะผู้นำของครูพลศึกษาจึงควรสร้างคุณลักษณะของตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูพลศึกษา การมีสุขภาพทางกายและทางจิตดีทำให้เกิดการกระตือรือร้นในการทำงานด้วย

3. **ค่านิยมมนุษยสัมพันธ์** จากการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่สำคัญมากที่สุด คือ ศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษาควรเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมได้ดี มีความจริงใจต่อผู้อื่นและให้ความช่วยเหลือเมื่อมีโอกาสอันควร ใจกว้าง เป็นกันเอง เข้ากับผู้อื่นได้ดี เป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุดในการทำหน้าที่เนื่องจากศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษาต้องทำงานร่วมกับบุคคลหลายฝ่าย ความมีมนุษยสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของเบอร์นาร์ด เจ. ลอนสเดล (Bernard J. Lonsdale 1967 : 204 - 205) พบว่าคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ควรมีดังนี้ คือ "มีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับผู้อื่นได้ รู้จักปรับปรุงตนเอง" และสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา (2524 : 42) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษาต้องประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาหลายฝ่าย จึงควรสร้างมนุษยสัมพันธ์โดยใช้ศิลปะและจิตวิทยาในการเข้ากับคนให้ได้ทุกเพศ ทุกวัย และทุกระดับชั้น ไม่ว่าจะสังกัดในวงการพลศึกษา วงการศึกษา หรือนอกวงการก็ตามเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ชง วิชชวัลลภ (2524 : 39) ซึ่งกล่าวไว้ว่า "ศึกษานิเทศก์ไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาของครู แต่เป็นผู้ทำงานร่วมกับครู จึงควรเลือกผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีมาเป็นศึกษานิเทศก์"

4. **ด้านความประพฤติ ศีลธรรม จรรยา** จากการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่สำคัญมากที่สุด คือ ศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษาควรเป็นผู้ที่รักษาระยะบรรณของครู มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคติธรรมประจำใจ มีความประพฤติดี มีศีลธรรมจรรยา ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูพลศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร วรุตบางกูร (2520 : 68) ซึ่งกล่าวไว้ว่า "ศึกษานิเทศก์เป็นบุคคลหนึ่งในอาชีพครูจึงต้องยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพครู และทำหน้าที่ปรับปรุงและส่งเสริมจรรยาแห่งวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ" เนื่องจากงานในหน้าที่ศึกษานิเทศก์ สาขาวิชาพลศึกษา คือแนะนำและช่วยให้ครูพลศึกษาปฏิบัติงานให้ได้ผลดีที่สุด ดังนั้น ศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา ควรเป็นบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง คือต้องมีความประพฤติดี มีจรรยาครูซึ่งครอบคลุมความประพฤติของ

ผู้ที่เป็นครูใหญ่ทุกท่าน

5. ด้านความเป็นผู้นำ จากการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่สำคัญที่สุด คือ ศึกษานิเทศก์ สาขาวิชาพลศึกษาควรเป็นผู้มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นประชาธิปไตย มีความกล้าหาญ กล้ารับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ และเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ ยง วัยชวัลคุ (2524 : 64 - 67) ซึ่งกล่าวถึงศึกษานิเทศก์ว่า ควรเป็น ผู้นำแบบประชาธิปไตย คือบริหารงานโดยฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ใช้วิธีการประชาธิปไตย จะต้องมีความรอบคอบ มีเหตุผล มีไหวพริบที่จะให้เป็นประโยชน์แก่ครูให้มากที่สุดและมีความสามารถในการริเริ่มงานที่ดี

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ทนายศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา และกรมสามัญศึกษา ควรนำคุณลักษณะที่ หึงปรารอดนาที่ได้รับจากการวิจัยนี้ ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ สาขาวิชาพลศึกษา คือ

ในด้านการปฏิบัติงาน เป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานด้วยความรักและศรัทธาใน วิชาพลศึกษา มีความตรงต่อเวลา ขยันและอุทิศเวลาให้กับงาน

ในด้านบุคลิกภาพ เป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ และมีอารมณ์ขัน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

ในด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นผู้ที่สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมได้ ใจกว้าง เป็นกันเองเข้ากับผู้อื่นได้ดี เป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป

ในด้านความประพฤติ ศีลธรรม จรรยา เป็นผู้ที่มีธำรงจรรยาบรรณของครู มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีศีลธรรมประจำใจ มีความประพฤติดี มีศีลธรรมจรรยา ปฏิบัติตนเป็น ตัวอย่างที่ดีแก่ครูพลศึกษา มีความเคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ ส่วนตัว มีระเบียบวินัยในตนเอง

ในด้านความเป็นผู้นำ เป็นผู้ที่มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นประชาธิปไตย มีความกล้าหาญ กล้ารับผิดชอบ กล้าตัดสินใจและเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. หน่วยงานศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา และกรมสามัญศึกษา ควรจะมีการพิจารณนำผลการวิจัยนี้ เป็นแนวทางในการกำหนดคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา เพื่อเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกและอบรมศึกษานิเทศก์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงพฤติกรรมในด้านการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ต่อไป
2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมที่คาดหวังและที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย